

Sygn. akt

III AUa 5/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **26 marca 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda
	Sędziowie:	SSA Roman Skrzypek (spr.) SSA Alicja Podczaska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Małgorzata Leniar

po rozpoznaniu w dniu **26 marca 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **M. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

podleganie ubezpieczeniu społecznemu

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **31 lipca 2012 r.** sygn. akt **IV U 931/12**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 5/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 kwietnia 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., na podstawie art. 83 ust. 1 , art. 38 ust. 1 i 2 w zw. z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. 2009 nr 205, poz. 1585 ze zm.) stwierdził, że M. S., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności

do pracy, dla której podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60 % kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od 1 października 2006r. do 31 grudnia 2008r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni prowadząc działalność gospodarczą równocześnie od dnia 1 października 2006r. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. z tytułu wykonywania umowy o pracę nakładczą. W okresie od 1 października 2006r. do 31 grudnia 2008r. z tytułu prowadzenia działalności zgłosiła się tylko do ubezpieczenia zdrowotnego.

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ZUS O/W. wydał decyzję stwierdzającą, że od 1 października 2006r. wnioskodawczyni nie podlega ubezpieczeniom z tytułu wykonywania umowy o pracę nakładczą na rzecz (...) sp. z o.o. Sąd Okręgowy w Warszawie prawomocnym wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2011r., sygn. akt XIV U 2902/08 oddalił odwołanie wnioskodawczyni od decyzji z dnia 21 października 2008r.

W związku z powyższym decyzja stała się prawomocna i podlegała wykonaniu. Skoro wnioskodawczyni w okresie od 1 października 2006r. do dnia 31 grudnia 2008r. oprócz prowadzenia działalności gospodarczej nie miała innego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych zasadnym było wydanie przedmiotowej decyzji.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawczyni domagała się jej zmiany i stwierdzenia, że w spornych okresach nie podlegała ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej.

Podniosła, że decyzja o wyłączeniu jej z ubezpieczenia z tytułu umowy o pracę nakładczą była wydana w sposób dowolny, arbitralny i w oparciu o błędną interpretację przepisów, co spowodowało, że wniosła o ponowne ustalenie podlegania ubezpieczeniu z tytułu umowy o pracę nakładczą. Ustalenie powyższego stanowi kwestię wstępną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy i stąd złożenie odwołania.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. domagał się jego oddalenia, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Wyrokiem z dnia 31 lipca 2012r., sygn. akt IV U 931/12 Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że wnioskodawczyni prowadząca działalność gospodarczą od 1 października 2006r. do 31 grudnia 2008r. miała również podpisaną umowę o pracę nakładczą z płatnikiem (...)w W., który z tego tytułu zgłosił ją do ubezpieczenia.

Decyzją z dnia 21 października 2008r. ZUS Oddział w W. stwierdził, że wnioskodawczyni nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy o pracę nakładczą na rzecz w/w płatnika, a Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z 5 kwietnia 2011r. odwołanie wnioskodawczyni oddalił. Dalej Sąd I instancji ustalił, że organ rentowy pismem z 21 marca 2012r. powiadomił M. S. o wszczęciu postępowania wyjaśniającego i o możliwości składania wyjaśnień i materiałów dowodowych. Skutkiem braku złożenia wymaganych dokumentów organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję.

Przechodząc do oceny prawnej Sąd stwierdził, że podnoszone w odwołaniu zarzuty w przedmiocie podlegania ubezpieczeniu z tytułu umowy o pracę nakładczą są bezpodstawne i nie rodzą żadnych następstw w niniejszym postępowaniu. Związanie treścią prawomocnego wyroku oznacza nakaz przyjmowania przez strony stanu prawnego wynikającego z sentencji wiążącego orzeczenia. Dalej Sąd I instancji wskazał, że sąd ubezpieczeń społecznych związany jest ostateczną decyzją, której strona nie podważyła w sposób prawem przewidziany. Nie ulega zatem wątpliwości, że M. S. jako osoba prowadząca działalność gospodarczą podlegała obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu i ubezpieczenie to trwa od dnia rozpoczęcia wykonywania takiej działalności, do dnia zaprzestania jej wykonania.

W podstawie prawnej Sąd powołał art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W apelacji wnioskodawczyni zarzuciła, że toczy się postępowanie o objęcie jej ponownym ubezpieczeniem z tytułu pracy nakładczej, ale organ rentowy jest beczynny i postępowanie przewleka.

Wskazując na powyższe wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu, ewentualnie uchylenie wyroku i jego zmianę poprzez uznanie odwołania.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni jest nieuzasadniona i jako taka podlega oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, że w spornym okresie tj. od 1 października 2006r. do 31 grudnia 2008r. wnioskodawczyni do momentu wydania zaskarżonej decyzji nie podlegała żadnym ubezpieczeniom społecznym, a w tym czasie niewątpliwie prowadziła działalność gospodarczą.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wbrew zarzutom apelującej, brak jest podstaw do kwestionowania poprawności oraz trafności ustaleń poczynionych w przedmiotowej sprawie przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie oraz oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Sąd pierwszej instancji dokonał bowiem prawidłowych i wyczerpujących ustaleń w zakresie stanu faktycznego sprawy, jak też zastosował właściwe przepisy prawne. Sąd Apelacyjny w pełni przychylił się do powyższych ustaleń oraz dokonanej przez Sąd Okręgowy prawnej oceny sprawy.

Art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 13 pkt 4 ustawy z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) kreuje obowiązek podlegania osób prowadzących pozarolniczą działalność ubezpieczeniom z mocy ustawy od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności.

W orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, z którym należy się zgodzić, iż obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności, a zatem o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, powodującej wyłączenie z tego ubezpieczenia, decyduje faktyczne zaprzestanie tej działalności. Natomiast kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają ewentualnie znaczenie w sferze dowodowej, nie przesądzają natomiast same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Takie pojmowanie art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych istniało na gruncie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178 z późn. zm.) i jest aktualne także na gruncie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j.: Dz. U. z 2010 r. Nr 220, nr 1447). Tylko w przypadku jednoczesnego zgłoszenia w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej i zaistnienia rzeczywistej przerwy w prowadzeniu tej działalności ustaje obowiązek ubezpieczenia.

Prowadzenie działalności gospodarczej w rozumieniu przepisu art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie czynności należących do zakresu tej działalności, lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych, a faktyczne niewykonywanie działalności gospodarczej, nie oznacza zaprzestania prowadzenia takiej działalności i nie powoduje uchylenia obowiązku ubezpieczenia społecznego. Obowiązek ubezpieczenia społecznego osoby prowadzącej działalność gospodarczą wynika bowiem z przepisów prawa i nie jest uzależniony od woli ubezpieczonego lub organu rentowego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2003 r., II UK 111/03, M.P.Pr.-wkł. 2004/7/16, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2007 r., III UK 35/07, Lex nr 483284, wyrok z dnia 19 marca 2007 r., III UK 133/06, OSNP 2008)7-8/114).

Ocena, czy działalność gospodarcza rzeczywiście jest wykonywana należy do sfery ustaleń faktycznych. W niniejszej sprawie okoliczności faktyczne sprawy były między stronami bezsporne, a więc i to, że w spornym okresie M. S.

prowadziła działalność gospodarczą i w związku z tym istniał obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2005 r., I UK 105/04, OSNP 2005 Nr 13, poz. 198, z dnia 25 listopada 2005 r.). Domniemanie to może być obalone w drodze przeprowadzenia przeciwdowodu, który obciąża stronę twierdzącą o faktach przeciwnych twierdzeniom wynikającym z domniemania.

W rezultacie ciężar dowodu wystąpienia przesłanek uzasadniających ustanie obowiązku ubezpieczenia społecznego obciążał wnioskodawczynię.

W świetle zebranych w sprawie dowodów dojść trzeba do wniosku, że odwołująca nie wykazała zaprzestania w spornym okresie prowadzenia działalności gospodarczej.

Zdaniem tut. Sądu organ rentowy w spornym okresie zasadnie objął M. S. ubezpieczeniem z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Z tych wszystkich więc wyżej naprowadzonych względów – dzieląc w postępowaniu odwoławczym zarówno ustalenia faktyczne jak i ocenę prawną Sądu I instancji - na podstawie art. 385 kpc orzeczono o oddaleniu apelacji wnioskodawczyni jako bezpodstawnej.